

Bécsből, Pénteken, November' 17-dikén, 1820.

Frantzia Ország.

November' 2-dikán illy Királyi Rendelést hirdettek-ki Párisban: — „Olly elintéztetést akarván adni Kir. Udvarunknak, a' melly azt, Királyi birodalmunknak politikai állapotjával tellyesen megegyeztesse; el akarván háritani azon rendeltenségeket, mellyeket az idő ezen Udvari hivataloknak 's tisztségeknék elrendeltetéssekbe becsusztatott; 's egyszersmind Udvarunknak nagyobb fényességet 's Udvarnokjaink' szolgálatjának jobb rendtartást akarván adni az által, hogy Királyi személyünk mellé alattvalóink közzül többeket bevegnyünk, meghatároztuk és határozzuk, a' mi következik: — „A' Királyi Udvarnokok' serge hat osztályokból áll, mellyeknek fejeik ezek — a' Nagy Alamisnarius (Udvari fő Pap); az Udvari Nagymester; a' fő Kamarás Ur; a' fő Lovászmester; a' fő Vadászmester; 's a' fő Czeremoniamester.“

Egy más Királyi Rendelés által Gen. Lieutenánt és Pair Lauriston, a' Királyi Udvar Státus-Titoknok -Ministerévé neveztetett.

Pradel nevű Grófot, a' ki öt esztendőknék eltelte alatt a' Királyi Háztartás' Fő Direktora volt, ezen szolgálatainak jutalmául Státusministerre nevezte a' Király.

A' Királyi testőrző seregre nézve olly Rendelés ítéttet: hogy az ezen sereghen

szolgáló minden tisztek, al-tisztek, 's az első osztályhéli katonák, egy gráditsal feljebb való rangot kapjanak, mint a' mellyben a' testőrző seregnél az ő szolgálatjokra nézve lenniék kelléné.

Minden departamenteknek fő városaikban Verbunkos tartalékok (depók) állittatnak-fel. — Az egész gyalog armádát az ő eddig volt fejer formaruhája helyett Királyi kék posztóből készülő ruhába öltöztetik.

Berryné ö K. Herczegaszszonysága Nov. 4-dikén Rosnybe vette útját, hogy azon kápolna' talpkövét tulajdon kezeivel tegye-le, a' melly olly végre építetik, hogy szerencsétlen néhai férjének szive ott tartatassék. A' kápolna fenntartatására rendeltetett fundátzió mellé Szegények' ispotályát is akar foglalni ö Kir. Herczegaszszonysága 's a' Bordeauxi Herczeg' nevéröl akarja el nevezni.

Némelly polgárok azon jártatják eszeiket, söt már jóvallást is tettek azeránt, hogy a' többetigéronek eladandó Chamberbord nevű uradalmat, az Országnak azon elsőbb városai, mellyek a' Frantzia nemzeti szollás szerént Jó városoknak nevezetnek, az ifjú Bordeauxi Herczeg' számára vásárolják-meg, és hogy Páris, mint a' legelső Frantzia Jó város, legyen a' vásárlásban a' fő példaadó.

Párisban az 1819-üik esztendőnek utolsó hat hónapjaiban 199 ember ölte.

meg maga magát, az 1820-dik esztendőnek első hat hónapjaiban pedig csak 165.

Spanyol Ország.

Király ő.Felsége a' Corteseknek már azon két végzéseit is megerősítette, melyek közül egygyik a' Klastromoknak eltöröltetését, másik az úgy nevezett Afrancesados (megfrancziásodott), vagy más névvel Josephinós (József Bonapartéval tartott) Spanyoloknak adatott amnestiát tárgyzzák.

A' nemzeti megjutalmaztatásoknak kidolgozására rendeltetett Biztosság Oktober' 20-dikán a' Cortesek' gyűlése elejébe terjesztette azon megkülönböztetett szolgálatokról való tudósítását, mellyeket Rigó, Quiroga, Lopez-Banos, Arco-Arguero, Odali, Espinosa Generalisok, és Oberster Latre a' hazának tettek, s azt jóvállotta, hogy az eltöröltetett Barát-Szerzetek' jószágaiból addig rendeljék ki nekik a' jutalomul határozandó jószágokat, minekelölte ezen jószágok a' Státus' adósságainak lefizetéssekre ügyelő Biztosság' kezébe adattatának. Az ő megjutalmaztatásokat illy mérséklés szerént jóvállta a' Biztosság: 1) szor. Generalis Rigónak és Quirogának, s az ő maradékaiknak rendeljenek különkülön annyi fekvő vagy ingatlan jószágokat, mellyekből az esztendőnként való örökké tartó jövedelem, kész pénzben 80,000 Reálokra (valami 16,000 forintokra) teljék — 2) szor. A' nevezett Generalisokat a' Királynak ajánlani kell, a' végre, hogy adjon ő Felsége Castiliai titulusokat nekik — 3) szor. Hasonló módon 40,000 Reálokból álló örökké tartó jövedelmű jószágok adattassanak Lopez-Banos, Arco-Arguero, Odali és Espinosa Generalisoknak — valamint szintén 4) szor, La-

tre Manuel Obersternek is 25,000 Reálokból álló. — Az ezen jóvállásokról való határozás elhalasztatott addig, míg a' Király a' Barátszerzetek' jóvállás eladatását illető Végzést megerősítendő (melly mint elől említettük, későbbre meg is erősítettet).

Oktober' 21-dikén tartott ülésében azon Biztosság' jóvállásának czikkely it vette vitatás alá a' Cortesek' gyűlése, melyre a' Constitúciónak megsértetéseért való büntetéseknek megvíváltatása bizattatott vala. A' négy első Czikkelyei már ezen törvénynek is meghatározottak — a' melly Czikkelyeknek foglalatjuk ez: 1) Czikkely. A' ki cselekedet által és egyenesen, vagy közvetlenül azon dolgozik: hogy a' Spanyol Monarkhia' Politikai Constitúciónát, avvagy a' mérséklett Örökös Monarkhiát, azon állapotjáról, melly a' Constitúció által meghatározottat, elfordítsa, semmivé tegye, vagy megváltoztassa, vagy hogy azt véghez vigye, hogy a' Törvényhozó, Végrehajtó, s Törvénytevő, avvagy Birói Hatalmak egyszemélyben vagy egy Egyesületben, összecsatoltassanak, avvagy hogy a' Constitúciónban meghatározottat Személytől vagy Egygyesülettől, másra tétetődjenek által, mint Felségárulók úgy üldöztesse; s halállal büntetessenek — meg — 2) Czikk. A' ki közvetlenül és cselekedet által olly czéllal összeesküszik, hogy Spanyol Országba a' Romai Catholica Religiótól különböző Religiót vigyen-be, avvagy hogy véghez vigye, hogy a' Spanyol nemzet a' Romai Catholica Religiót vallani megszünyön, hasonlóképpen mint Felségáruló úgy üldöztesse s halállal büntetessék — meg. Egyéb bűnök, mellyek a' Religió ellen tétetettek, a' már fennálló vagy az ezután felállítandó törvények szerént büntetessenek — 3) Czikk. Azt a'

Spanyolt, akár mely rangú és állapotú ember legyen, a' ki szóval vagy írással való nyilatkoztatások által olly vélekedést iparkodik elterjeszteni, hogy a' Constitúziót, egészen vagy valamely részben, Spanyol Országban, vagy Spanyol Országban valamely részében, nem kell követni, nyoltz esztendeig valamelyik közel lévő Spanyol szigetre kell számkivevetésbe küldeni, ott a' polgári előljárók felvigyázása alá kell vetni, s minden méltóságaitól és rangjaitól meg kell fosztani. Ha az, a' ki ezen bünt teszi, idegen Országgi ember: hivatalaitól fosztattassék meg, két esztendeig zárattassék fogházba, s azután örökre küldtessék számkivevésbe — 4) Czik. Ha ezen bünt valamely közönséges tisztviselő, vagy valamely világi avvagy Szerzetes Pap, hivatalos foglalatosságainak követése közben, vagy a' néphez intézett beszéd, vagy prédikáció, valamely Rendelés, Edictum, vagy akár mi egyéb közönséges Akta által teszi, ezen esetben az illy bünös a' Spanyol névre méltatlannak lenni hirdtessék ki, nyoltz esztendőre tétessék fogházba, s azután a' Spanyol földről örökre zárattassék ki. Az az Egyházi tisztviselő, a' ki egy illyen predikáción jelen lévén, az ellen méltó mocskolódással ki nem kél, az a' Titoknok, a' ki egy illy Pastoralét hatalmaz, az a' Polgári Kormányozó, Alcad, avvagy Bíró, a' ki egy illy bünös ember ellen tüstént szembe vagy perhe nem száll: a' környülállásbózképpent az anya Spanyol Országban 30—600 Piastereket, a' tengereken túl lévő Spanyol tartományokban pedig két annyi pénz-büntetést fizet."

Goday Diegónak olly kérelme olvastatott fel a' Cortesek gyűlésében, hogy határoztassék meg, hogy az ő testvére, Principe-de-la-Pace (a' Rékesség

Fejedelme) élhessen azon jusokkal, melyekkel már most minden Spanyolnak szabad élni: az az, hogy hazájába jöheszen vissza s rangjaiba és méltóságaiába tétetessék vissza. Kérelmét Biztosság elejébe adták.

A' közönséges tanulásnak állapotja is meghatározott a' Cortesek gyűlésében; a' határozás 32 Czikkelyekből áll, melyeknek ennyi az ő summásfoglalatok: —

„A' közönséges tanulási Systema mindenekre nézve egy formájú s minden fizetés nélkül való legyen; s a' reá való felvigyázás egy Közönséges Tanulási Igazgatószék alá adattassék. Ez a' felvigyázás ne terjedjen ki a' magános tanulási állapotra, a' melynek tökéletes szabadsággal kell birni, kikötetvén az, hogy az olyanokra vigyázással kellek lenni, a' kik olly tudományokat hinteznének széllyel, melyek a' Monarkhia Constitúziója által felálltatott principiumokkal ellenkeznének. —

„A' közönséges tanulás állapotja három grádicsokra oszlik fel: — Minden öt száz familiára kell lenni egy első grádicsú iskolának. A' tartományokban lehetnek még ennél nagyobb számmal is. Ezen első grádicsú iskolákban tanittatnak a' gyermekek, olvasásra, írásra, számvetésre, Religióra, Morálra, s a' Politikai Constitúzióra, melyben a' Primanusok előtt a' jusok és kötelességek magyaráztatnak. A' hol mód leszen reá, szélesebb kiterjedés is adhatik az első grádicsú iskolának. Illyen helyeken tanittathatnak a' Sublimior Mathesis, az Elementaris Geometria, a' Mesterségeknek és Keresményeknek princípiumai, s a' Historia és Geographia is.

„A' második grádicsú iskolákban azok a' tudományok folytattatnak, melyek az ifjakat az életbéli egygyik vagy

másik pályafutásra készítik 's a' mellyek a' nemzeti közönséges kipallérozóadásra megkivántatnak. Ezen második szakaszhoz valók lesznek a' tartományokbéli Univerzitások. Az Európai Spanyol Országoknak minden tartományában (úgy vévén azokat, mint végképpen meg fognak határoztatni) leszen egyegy Univerzitas. A' tengereken túl lévő tartományokban pedig általjában 32 Univerzitasok állittasának fel. Minden tartományi Univerzitasokban tanítani kell a' Castiliai és Deák nyelveket; Chronologiát; Geographiát, Litteratúrát, Historiát; Pura Mathesist, Chemiát, Physikát, Minerologiát, Botanikát mezei gazdasággal egyetemben, Zoologiát, Logyikát, közönséges nyelvtudományt, Politikai Gazdaságot, ide foglaltatván a' Statistika, Morál; Természeti Jus, 's a' közönséges és Constitúzionális Jusok. —

„A' harmadik grádicsú oskolák a' különös és felső tudományokat foglalják magokba, a' melly végre kilencz legfőbb Univerzitasok határozattak.

Nagy Britannia.

A' Királynét már a' Sussexi Királyi Herczeg is meglátogatta Oktober' 30-dikán, 's egy órát töltött nálla beszélgetéssel. Ugyan azon napon Herczeg Fitzwilliam is udvarlására ment feleségével együtt. — A' mi a' Princz Koburg Leopold' két versbéli látogatását illeti, erre nézve olly hír terjedett-el, hogy a' Princz új jóvallásokat tett volna Ö.F.gének, a' mellyek által minden további perlekedésnek félbe kellene a' Király és Királyné között szakasztódni. —

A' Ministeri Kurir következő nyilatkoztatást hirdettettki a' Princz Koburg látogatásairól: — „Princz Koburg, mint lát-

szik, két versbéli látogatást tett a' Királynénál, tudniillik egygyét Oktober' 26-dikán, a' midön ki se' szállott szekereből, és 27-dikén, midön valami egy órát tartózkodott ö Felségénél. Az a' győzedelmi kiáltozás, mellyel ezen történetet a' Királyné Udvari trombitája, a' Times nevű Ujság, kihirdette, nyilvánssággal mutatja, hogy melly becses légyen a' Brandenburg-Housei Udvarban (itt lakik a' Királyné) a' jó társaság. A' mi azt az indító okot illeti, melly a' Princzet ezen lépésre vette, mi, ezt tudni, nem nagyon ohajtjuk. Talám azt gondolja a' Princz (ámbar ez felettébb csudállatos gondolat volna) hogy a' Királyné jó híre neve, a' lesolyt vizsgálódások által már helyreállittatott volna. Legalább a' Times Ujságlevelék ezt erőssitik. Hanem a' Times leveleknek eleitől fogva különös Familiaris Spiritussok volt. Mi ugyan azt igen is megengedjük, hogy azok, kik a' Királynét ártatlannak tartják, a' magok' gondolkodásokat 's indúlatjokat személlyes tisztelet-tételjek által is kinyilatkoztathatják. Ha vagynak köztünk olly Lordok 's olly Gentlemánok, a' kik ekképpen gondolkodnak, ezek letehetik a' Királyné lábaihoz ezen gondolkodásoknak kinyilatkoztatását; ötet meg is látogathatják, 's látogatására feleségeiket és leányaikat is oda vihetik. Ez méltó cselekedet volna az Anglus karakterhez. Mi hát az oka, hogy nem cselekszik. E' titok előttünk. Mi legkissebb késedelmezés nélkül kimondjuk, hogy az a' Pair vagy magános Anglus; a' ki lelkesmeretesen meggyőzöttetve van affelől, hogy a' Királyné' becsülete helyre van állittatva, méltatlan és alávaló cselekedetet követ-el, ha meggyőződését, magaviselete által ki nem nyilatkoztatja. De mi úgy itélünk, hogy itt két féle meggyőződésnek lehet helyye, egymint Parla-

mentümi és Morális, az első soha nem lépik a' Parlamentum' küszöbén kívül; a' második soha nem intézi lépéseit Brandenburg - House felé."

Senátor Waitman Oktober' 28 - dikán a' Királynénak udvarlására mérvén, jelentette a' Londoni új Polgármester' és a' Scherifek' (Politiziai Birák') nevében, hogy ohajtanák, ha azon' innepi vendégséget, melyet a' Magistrátus az új Polgármester' betéttetésére nézve November' 9 - dikén a' város' házánál, szokott pompával tartani fog, megjelenésével ő Felsége is megtisztelné. Egyszersmind azt is jelentette, hogy ha ő Felsége erre magát meghatározná, tehát ekkor a' Polgármester' és a' Scherifek a' magok hivatali főbb ruhájokba öltözködve 's az őket illető egész pompával meg fognának az ő Felsége formá szerént való meghívására jelenni, azon órán és napon, mellyeket ugyancsak ő Felsége meg fogná határozni. A' Királyné úgy felelt, hogy nagyra becsüli ezen meghívattatást 's háládatossággal megköszöni az eránta ez által bizonyított figyelmetességet: hanem azonban, mint hogy mostanában nincsenek olly készülétei, hogy ezen fényes innepen rangjához illő módon megjelenhessen, erre nézve mostanában a' Lordmájor és Scherif Urak' meghívását el nem fogadhatja."

A' Királynénak a' felső házban már éppen a' végéhez elközelgetett peréről már most még csak azt jegyezhetjük meg, hogy az ő Felsége első Prokurátora Brougham nem vehette hasznát azon két leveleknek, mellyekről azt mondotta, hogy azokat Báró Omteoda a' Hannoverai Követ a' Királyné' cselédeihez irván, őket azok által az ő Felsége ellen való bizonyoságtételre ingerlette. Az a' kérdés, hogy megengedi - é a' törvénykezés módja azt, hogy ezen levelek már most, mi-

nekutánna a' vizsgálódások 's Prokurátori beszéd tartások elvégződtek, mint új bizonyoságtételek elfogadtassanak? voksolás által igazított - el, 's úgy határozta - meg a' töbkség, hogy ezen levelek már most nem fogadhatnak - el. Ellene 145, mellette csak 16 vótumok voltak.

Portugallia.

Lord Beresford a' Lady Arabella nevű postahajón Oktober' 28 - dikán Lisbonából Angliába megérkezvén a' Falmouthi kikötőhelybe szállott - ki, a' honnét tüstént Londonba vette útját. Lisbonától az Anglus partokig való útozása 10 napot tartott. A' Falmouthi Ujságban ezek iratnak felöle: — „Marschal Lord Beresford, a' ki Rio Janeiróból Lisbonába a' Vengeur nevű linea hajón megérkezett vala, a' Portugallus Országlószék néki a' kiszállást meg nem engedvén, útját önnét az Arabellán ide vette. A' pénzt, mellyet a' Lord Rio - de - Janeiróból a' Vengörön 's még egy más hajon azért hozott vala, hogy a' Portugallus katonaság' zsoldját kifizeste, elvétettette a' Portugallus Országlószék. A' Lord megérkezése nem kevés mozgást okozott Lisbonában a' katonák és polgárok között, 's úgy ítélnék némelleyek, hogy ha ő Urasága megmaradott volna azon kívánsága mellett, hogy a' szározra okvetetlenül kiszálljon, ennek ott még hajos következései lehetek volna, mivelhogy a' Lordnak Lisbonában még sok jó barátjai találatnak kívált a' katonaság között.

Mint a' Lisbonai levelekben olvasni lehet, Cadoval és Lafoens Herczegek, kik a' Királyi házzal rokonságban vannak, úgy Marquis Abrantes és Pombal, 's Paya, Almada, 's több más Grófok, a' Patrarkha, és sok fő Nemesek, már

megesküdtek a' revolúziós Junta' hűségére.

L' o n d o n b a n a' Mintsteri Kurir ezeket jelenti Lisbonából Oktob. 17-dik napjáról: — „Marschal Beresford a' Vengeur nevű 74 ágyus lineá hajón, melynek Kapitány Maitland a' vezére, Október' 10-dikén a' Tágus' torkába megérkezett. Megérkezése után nem sokkal, a' Harninczak' tanácsa (a' Revolúziós Junta) által a' revolúzió felől, melly az ő távolléte alatt történt, tudósított, s egyszersmind az is elejébe terjesztett, hogy már most az ő Lisbonába lejendő kitzallása a' közönséges csendességet megzavarhatná, és a' Junta a' Marschal Ur személyének bátorságban való maradásáért is kezeséget nem vállalhat. Sőt arra is kérte a' Junta ő Uraságát, hogy még a' Lisbonai öbölből is nem soká távozzék el, megjegyezvén mindazáltal, hogy a' Juntának ezen eszközzel való élése által a' Portugallia és Anglia között való jó egyetértés meg ne háboríttassék. — A' Marschal azután a' Királynak egy Végzését közölte a' Juntával, melyben a' mondattatik: „hogy Király ő Felsége Marquis „Campo Máyort (Lord Beresfordot) a' maga személye mellett való Generalis Marschallá nevezte és néki Portugalliában „minden gyalog, lovas és ágyuzó sergemenkén határ nélkül való hatalmat adott, s „arra is meghatalmazta, hogy minden „Tisztviselő karoktól meghívánhassa azt, „a' mi néki a' Státus' javára hasznosnak „fog látszani.“ — A' Junta azonközben ezen Végzésnek véle lett közöltetésével se' gondolván azután se' akarta megengedni a' Marschal Urnak kiszállását, a' melly mellett mindazáltal folytában erősítette, hogy VI-todik Don Juánt a' maga Fejedelmének esmeri. — Széljel futván azonban ezen dolognak hire, a' vá-

rosban mozgás támodott; a' katonák békételenkedni kezdtek a' Junta ellen; a' nép véres történetektől félt; az Anglus postabájók' Lisbonában lakó Ágense Beresfordhoz akarván menni elfogattatott; a' Marschalnak azon cselédei, kik az ő Brasiliába való menetelekor Lisbonában maradtak vala, a' Vengeurnek megérkezésekor erre kimenvén s ott maradván a' Junta' emberei által, hogy a' partra vizsgálása ne jöhessenek, nagy gondal strázszaltattak. Őt Portugallus tiszték Beresfordhoz menni kívánkozván, a' helyett hogy kérelmek megengedtetett volna, azután, mint Aristokraták, szoros szemügy alatt tartattak, s egyszersmind kemény parancsolat hirdettetett-ki, hogy a' nevezett Anglus lineahajóhoz senki ne közelítsen. A' Marschal egy újabb jelentést intézvén a' Juntához, abban ezeket mondta nékik röviden: „Mint hogy Uraságtok az ő Leghűségesebb Felsége' uralkodását megemesmerik: tehát parancsolatainak is engedelmeskedni kéntelenítettnek. Itt csak két esetet lehet feltennünk: „Ha megemesmerik „Uraságtok a' Király' fő uralkodását, úgy „engemet is tartoznak befogadni, mint a' hi „azzal a' hatalommal vagyok felruház- „tatva, mellyet csak a' Király adhat; ha „pedig meg nem esmerik Uraságtok a' „Király' fő uraságát, így Európa méltó- „képpen fog itélni az Uraságtok' magavi- „seletéről s Anglia ekkor kéntelenített- „fog a' véle köttetett egygyezés' feltéte- „leit betölteni.“ — A' Junta erre úgy felelt, hogy ő megemesmeri a' Királyt: hanem minthogy a' nemzet a' maga jussával való éléshez hozzá kezdett, tehát Lord Beresfordot nem akarja elfogadni. — Marschal Beresford ekkor a' lineahajóról postahajóra ülven, Angliába vette útját. Nagyön bajos megmagyarázni azon környüllállást, hogy Kapitány Maitland a' Mar-

schal Beresford eltávozása után azon 105,952 Piastereket (30,000 font Sterlingeket) melyet a Vengeur Rio-de-Janeiróból hozott, a Junta kincstármesterének által adta. Némellyek úgy magyarázzák a dolgot, hogy ő ezen pénzt kiadván csak az elejébe adatott parancsolatnak betűszerént való értelmét tellyesítette, a mely parancsolat szerént azt ő az előbbeni kincstármesternek köteleztetett kiadni, már pedig a kincstármester most is az, ki az előbbeni Országglás alatt volt; de egyéb eránt sem akartak az Ánglusok illy kis summáért a Portugallusokkal össze veszni, a kik az ő hajóiknak még most is eleséget szolgáltatnak. Az említett Ánglus tisztek, név szerént Blunt és Campbell Generálisok, s Arentschild és Campbell John, későbbre a kiadatott parancsolat mellett is módot találtak a Lord Beresfordhoz való menetelre: a melynek a lett a következése, hogy Oberster Vatemmel, Oberstlieutenant Wallaceal, s három Portugallus tisztekkel, az Országot azonnal oda hagyni kéntelenítették. Mondják, hogy a Junta ezen alkalmatossággal azt vette észébe, hogy a Portugallusok közt még nagyon meg van oszolva a gondolkodás, és hogy Beresfordnak ott még sok barátjai találatnak.

Ujabb Ujságok.

A Berry ő K. Herczegaszszonysága Bába-Doktora Deneux, a kis Princz testébe a tén himlöt Nov. 4-dikén belöltotta.

Az Ánglus Lordok házának Nov. 2-dikán tartott ülését nagyon nevezetessé tette az a történet, hogy Lord Erskine a Királynét illető Billről s némellyta-

nuknak bizonyágtételeikről beszélvén, a szava hirtelen elállott, s maga, minden érzékenységet elvesztvén, elesett. A Lord Cancellarius, Lord Liverpool, Lord Holland, s még néhány más Lordok segítségére sietvén a szálából kivezették, s miatta a tanácskozás egy fertály óráig félbe szakadott, s minthogy ő még akkor se érkezett vissza a szálába, más Lordok fogtak a beszédhez.

Magyar Ország.

Pozsonból Nov. 4-dikén. Nagy örömmel és szíves tiszteletbeli érzéssel vala szerentséje az idevaló Főbb Tanítói Karnak, N. Mélt. Gróf Szápáry József ő Excellenzijától, ezen Tudományos Kerület Fő-Kormányozójától megérteni, N. Méltóságú Gróf Pálffy Ferdinánd ő Excellenzijának azon ritka hazafűi nemes adakozását, melyel a hazai Tanuló Ifjúságot a szorgalmatosságra s erköltsi jó magaviseletre serkenteni kívánja. E végre a tisztelt Maccénásunk, 60 Exemplumt vett meg Professor Márton József Ur Deák-Magyar-Német Lexiconjából, olly végből, hogy azok a Kir. Gymnasiumokban ezen Oskolai esztendő első felének Examenjeiben, a 2-dik Humanitas Classisában a legszorgalmasabb és jó erköltsü Ifjaknak osztassanak ki Praemiumt, olyanoknak mind-azáltal, kiknek ezen szükséges Oskolai Könyv megszerzésében módjok egyebaránt nem volna. Ezen jótétemény egyszersmind az érdemes Szerzőre nézve is segedelem, s bár többen is találkoznának Édes Hazánk Nagyjai között, kik e kettős nemes tzeiből, illy hasznos áldozatokat tennének a Haza oltárára.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é c s.

A' Troppai Ujságvelelekből való tudósítások folytatása Nov. 10. dikéről: —

„Prusszus Király ő Felsege 7. dikben lett megérkezése után nem soká, a' nevét viselő Cs. K. Huszár-Regement Obersteri formaruhájába öltözvén, Császárné ő F. gének hazánk édes anyjának köszöntésére ment. A' következő napon is költsönös látogatásokat tettek egymásnak a' Fels. Monárkhák, 's ugyan azon napon Orosz Császár ő Felsege, minden más társaság nélkül csak maga, a' mi Felseges Udvarunknál ebédkezett. A' Király ideérkezése napjának estvéjén minden házak szépen megvilágosítottak, 's az a' tisztességtévő kapú, a' melly már kegyelmes Monarkháknak ide érkezése előtt felállított vala, egy felől az ittlévő három Felseges Monarkháknak, más felől a' mi nagy kegyelmességi Császárnénknak neveikkel volt felczifritva. Egyéb világosítások között, nagyon szép izléssel tündöklöttek a' hatonák' strázsaháza, a' 130. dik számú ház, a' szép sorral előtte felállított oszlopokkal, 's a' Liechtenstein' kastélya. Az elsőnek szemöldökén ezen irás: Austria' katonáji — a' másodikon ezen szép szavak: Isten áld-meg a' Szent Szövettséget, gyönyörűen által világítva olvastattak. A' nevezett kastélyon is a' Felseges Főknek becses neveik díszeskedtek, 's egyéb tekintetben is a' nevezett Hercegi familiának nagy tekintetéhez illő módon volt felczifritva. Estve theatrom volt, a' hol Felseges Urunk és Aszszonyunk is megjelenni, 's ezen játéknak: a' Német Házigazda aszszony, két első Aktusait meghalgnai

méltóztattak. Oda való menetelekör az uczákon öszszesereglett nép, 's a' theatromra való belépésekör az ott megjelent sokaság, szívesen örvendező Vivat! kiáltozással kísérte és fogadta a' Felsegeket. A' jádzó társaság ezen énekek: Isten tartsd meg Ferencz Császárt reá kezdvén, eléneklette. Az énekek most harmadik verse is volt, mellyel a' Felseges Monarkháknak ezen városban lett megjelenése által okoztatott örvendezést fejezte ki a' nép, 's a' jádzó társasággal együtt éneklette. A' Felseges Urunk' és Aszszonyunk', úgy a' két Vendég Monarkhák' neveik paizsfigurájú táblákon által látszólag szépen megvilágosítatva, 's a' theatromra helybezetve lévén, feletek Génius lebegett borostyán koszorúval, mellettek pedig két felől a' Kaunitz Regementje' nevelő házabeli gyermekek állottak. A' theatronból szállássokra lett vizsztatérésekör hasonló örvendező Vivat! kiáltozással fogadtattak 's kísértettek ő Felsegek az uczán öszszesereglett nép által.

Velenczéből írják, hogy azon közönséges nagy örömmek kijelentésére, mellyet a' Vice-Király ő Csász. Fő Hercegsége és Vice-Királyné ő Cs. Fő Hercegaszszonyosága ott való megjelenések okozott, 's nem csak kijelentésére, hanem valamelly jótétel által lejendő fényesítésére is, olly határozást tett a' Polgári Elöljárók' gyülekezete, hogy ezen alkalmatosságra való tekintetből 18 becsületes szegény leányoknak adjon mennyaszszonyi ajándékokat. Egynek-egynek 300 Lirek határozattak, 's Oktober' 28. dikán közönséges módon általadattak.